

IV U 96/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 września 2021 r.

Sąd Rejonowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Andrzej Kurzych

po rozpoznaniu w dniu 7 września 2021 r. w Toruniu na posiedzeniu niejawnym

sprawy **A. D.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o zasiłek chorobowy

w związku z odwołaniem od decyzji z dnia 21 stycznia 2021 r., nr (...) - (...)

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje A. D. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 31 grudnia 2020 r. do 19 stycznia 2021 r.,

II. oddala odwołanie w pozostałym zakresie.

Sędzia Andrzej Kurzych

IV U 96/21

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 stycznia 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na podstawie art 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczeń społecznych w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 1133 ze zm.; dalej jako „ustawa zasiłkowa”), odmówił ubezpieczonej A. D. prawa do zasiłku chorobowego w okresie od 31 grudnia 2020 r. do 2 lutego 2021 r.

W uzasadnieniu organ rentowy wyjaśnił, że w oświadczeniu Z-10 ubezpieczona wskazała, że od 1 października 2018 r. ma zawartą umowę zlecenia z (...) S.A. w B.. Na dzień wydania decyzji nie odnotowano zamknięcia tego tytułu ubezpieczenia. W związku z tym, że po ustaniu tytułu ubezpieczenia A. D. kontynuuje zawartą wcześniej umowę zlecenia, stanowiącą tytuł do objęcia dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym ubezpieczonej, nie przysługuje jej prawo do zasiłku chorobowego od dnia 31 grudnia 2020 r. do 2 lutego 2021 r.

W odwołaniu ubezpieczona wniosła o zmianę decyzji i wypłatę zasiłku chorobowego za okres niezdolności do pracy po powstaniu tytułu ubezpieczenia wynikającego z zakończonej umowy o pracę tj. od 31 grudnia 2020 do 21 stycznia 2021 r. Wskazała, że organ rentowy odmawiając wypłaty zasiłku powołał się na trwającą od 2018 r. umowę zlecenia w firmie (...) S.A. w B. co zostało zakwalifikowane jako praca zarobkowa. A. D. podniosła, że od 20 października 2020 r. nie uzyskiwała żadnego przychodu wynikającego z umowy zlecenia, co potwierdzają zerowe składki w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. W ocenie ubezpieczonej samo trwanie umowy zlecenia nie powoduje utraty prawa do zasiłku, bo w okresie choroby umowa ta nie była wykonywana. Ubezpieczona wyjaśniła, że przebywała na zwolnieniu lekarskim od 20 października 2020 r. do 31 grudnia 2020 r., zatem i tak nie upłynąłby 90 dniowy okres wyczekiwania określony w art 4 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczeń społecznych w razie choroby i macierzyństwa.

Ubezpieczona wskazała, że na podstawie umowy przysługuje jej wynagrodzenie prowizyjne, które stanowi następnie podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, stąd też w sytuacji braku przychodu ubezpieczona nie mogła opłacić składki na ubezpieczenie chorobowe.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy podtrzymał stanowisko przedstawione w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że ubezpieczona wykonywała pracę zarobkową od 21 stycznia 2021 r. w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, zatem nie przysługuje jej zasiłek za okres od 13 stycznia 2021 r. do 2 lutego 2021 r. Zaznaczył także, że w tym zakresie w dniu 19 lutego 2021 r. wydana została odrębna decyzja odmawiająca ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za ten sam okres, jak w przypadku decyzji z dnia 21 stycznia 2021 r., tj. za okres od 31 grudnia 2020 r. do 2 lutego 2021 r. Jako podstawę prawną odmowy przyznania prawa do zasiłku przywołano art 13 ust. 1 pkt 2 i art 17 ustawy zasiłkowej.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona A. D. od 1 października 2018 r. była zatrudniona w Centrum (...) sp. z o.o. w Ł. na stanowisku sekretarza szkoły. Strony łączyła umowa o pracę na okres próbny od dnia 1 października 2018 r. do dnia 30 grudnia 2020 r., a następnie umowy o pracę na czas określony od dnia 31 grudnia 2018 r. do dnia 30 grudnia 2020 r.

(dowody:

- umowa o pracę na okres próbny - k. 42 akt,
- umowa o pracę na czas określony - k. 25 akt)

Ubezpieczona na podstawie umowy zlecenia nr (...) z dnia 22 listopada 2017 r. zawartej z (...) S.A. w B. zajmuje się od 1 stycznia 2018 r. pośrednictwem kredytowym oferując pożyczki dla osób fizycznych i osób prawnych. Wynagrodzenie pośrednika stanowi prowizja wynosząca 5% za nowego klienta i 2,5% za powracającego klienta. Wynagrodzenie jest wypłacana do 15 dnia miesiąca za miesiąc poprzedni. Umowa zastąpiła wszelkie dotychczasowe umowy stron w zakresie wynikającym z umowy.

(dowody:

- umowa zlecenia (...) wraz z załącznikiem nr 1 do umowy - k. 73-76 akt)

Gdy ubezpieczona pracowała w szkole, praca pośrednika była dla niej dodatkowym źródłem zarobku. Pracy wykonywała popołudniami. Praca pośrednika polega na pracy w biurze i w terenie. Nie ma stałych godzin pracy, określonego etatu. A. D. nie wystawiała faktur, ani rachunków. Jej wynagrodzenie jest prowizją od każdej umowy. Ostatniej pożyczki ubezpieczona udzieliła przed 20 października 2020 r.

(dowody:

- przesłuchanie ubezpieczonej – protokół elektroniczny z 21 kwietnia 2021 r., k. 64v. akt)

Ubezpieczona A. D. leczyła się psychiatrycznie z powodu zaburzeń depresyjno-lękowych mieszanych (kod F41.2) i innych mieszanych zaburzeń lękowych (kod F. 41.3) w gabinecie lekarskim specjalisty psychiatrii S. L.. W związku z chorobą A. D. przebywała na zwolnieniu lekarskim od dnia 19 listopada 2020 r. do 15 grudnia 2020 r., od dnia 16 grudnia 2020 r. do dnia 12 stycznia 2021 r., a następnie od 13 stycznia 2021 r. do 2 lutego 2021 r.

(dowody:

- przesłuchanie ubezpieczonej – protokół elektroniczny z 21 kwietnia 2021 r., k. 64v. akt,
- karta pacjenta A. D. - k. 79-80 akt

- zestawienie zwolnień lekarskich - k. 93v. akt)

W okresie od maja 2020 r. do października 2020 r. oraz w okresie od grudnia 2020 r. do stycznia 2021 ubezpieczona nie uzyskiwała żadnego przychodu z tytułu zawieranych umów pożyczkowych. Jedynie w listopadzie 2020 r. uzyskała przychód w kwocie 67,33 zł. Od lutego 2021 r. do kwietnia 2021 r. ubezpieczona ponownie wykazuje przychód z tytułu prowadzonej działalności.

(dowody:

- karta wynagrodzeń - k. 66-69 akt)

W dniu 12 stycznia 2021 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przyznanie zasiłku chorobowego od 1 stycznia 2021 r. do 12 stycznia 2021 r. po ustaniu tytułu ubezpieczenia społecznego. Do wniosku załączono oświadczenie Z-10, w którym wskazano, że ubezpieczona była zatrudniona od 1 października 2018 r. do 30 grudnia 2020 r. w Centrum (...) oraz informacje, że od momentu przebywania na zwolnieniu lekarskim ubezpieczona nie osiągała żadnego przychodu z tytułu umowy zlecenia.

(dowody:

- wniosek o zasiłek choroby z 12 stycznia 2021 r. - k. 1-2 akt zasiłkowych,
- oświadczenie Z-10 - k. 3-4 akt zasiłkowych)

Wnioskiem z dnia 13 stycznia 2021 r. A. D. wniosła o przyznanie jej zasiłku chorobowego od 13 stycznia 2021 r. do 2 lutego 2021 r. po ustaniu tytułu ubezpieczenia społecznego.

(dowody:

- wniosek o zasiłek choroby z 13 stycznia 2021 r. - k. 5-6 akt zasiłkowych)

Na skutek trwającego postępowania administracyjnego organ rentowy nie wypłacał ubezpieczonej zasiłku chorobowego. Nie mając żadnych przychodów ubezpieczona ponownie rozpoczęła pracę pośrednika kredytowego (...) S.A. w B. na podstawie umowy zlecenia nr (...). Umowy pożyczkowe zawarła w dniu 20, 21, 22, 25 stycznia 2021 r., 3, 5, 11, 15, 16, 18, 19, 22, 24, 25, 26 lutego 2021 r. W związku z umowami zawartymi w styczniu 2021 r. otrzymała wynagrodzenie w kwocie 914,94 zł, zaś w lutym 2021 r. w kwocie 2.555,94 zł. Ubezpieczona nie zgłosiła się do ubezpieczenia chorobowego w związku z podjęciem pracy na podstawie umowy zlecenia.

(dowody:

- pismo z 9 lipca 2021 r. – k. 99 akt,
- przesłuchanie ubezpieczonej - k. 64v. akt)

Decyzją z dnia 21 stycznia 2021 r., nr (...) - (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił A. D. prawa do zasiłku chorobowego w okresie od 31 grudnia 2020 r. do 2 lutego 2021 r.

(dowody:

- decyzja z 21 stycznia 2021 r. nr (...) - (...))

Sąd zważył, co następuje:

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzone w aktach sprawy dokumenty urzędowe i prywatne oraz przesłuchanie ubezpieczonego.

Sąd uznał za wiarygodne dokumenty urzędowe i prywatne zebrane w sprawie, nie zostały bowiem podważone domniemania ich autentyczności, ani zgodności z prawdą dokumentów urzędowych, wynikające z przepisów art. 244 i art. 245 k.p.c.

Sąd uznał zeznania ubezpieczonej częściowo za wiarygodne. Zeznania ubezpieczonej nie budziły wątpliwości odnośnie powstrzymywania się przez nią od pracy w ramach umowy zlecenia w okresie od 31 grudnia 2020 r., tj. po ustaniu stosunku pracy, do dnia 19 stycznia 2021 r. Nie występowały żadne okoliczności, które mogłyby świadczyć o tym, że wówczas ubezpieczona kontynuowała pracę zarobkową. Nie wynikało to ani z jej zeznań, ani z przedłożonej dokumentacji lekarskiej i w końcu z informacji udzielonych w toku niniejszego postępowania przez zleceniodawcę - (...) S.A. w B.. Sąd odmówił wiary ubezpieczonej, że podjął pracę w ramach umowy zlecenia dopiero w dniu 21 stycznia 2021 r. Z informacji udzielonej przez (...) S.A. w B. wynika, że w 2021 r. pierwszą umowę pożyczki ubezpieczona podpisała w dniu 20 stycznia 2021 r. W związku z zawarciem tej umowy otrzymała również wynagrodzenie. Z tego też względu, Sąd ustalił, że w okresie od 31 grudnia 2020 r. do 19 stycznia 2021 r. ubezpieczona nie wykonywała umowy zlecenia, a jej realizację rozpoczęła z dniem 20 stycznia 2021 r.

Już teraz należy stwierdzić, że wyroku z 7 września 2021 r. doszło do oczywistej omyłki pisarskiej, gdyż ustalono w nim prawo do zasiłku chorobowego za okres od 31 grudnia 2020 r. do 20 stycznia 2021 r. Końcowa data winna zostać zakreślona na dzień 19 stycznia 2021 r. W sposób oczywisty wynikało to ze zgromadzonego materiału dowodowego. Podnosił to również organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 11 sierpnia 2021 r. W celu usunięcia wskazanej omyłki Sąd wyda postanowienie prostujące wyrok.

W przedmiotowej sprawie relewantne są dwie kwestie: po pierwsze, czy po ustaniu stosunku pracy, tj. po dniu 30 grudnia 2020 r. ubezpieczona kontynuowała działalność zarobkową, a po drugie, czy podjęcie przez ubezpieczoną pracy zarobkowej od dnia 20 stycznia 2021 r. skutkowało pozbawieniem jej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 31 grudnia 2020 r., czy też determinowało wyłączenie prawa do tego świadczenia od dnia 20 stycznia 2021 r.

Gdy chodzi o okres od 31 grudnia 2020 r. do 19 stycznia 2021 r. organ rentowy dokonywał jego oceny na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 i art. 17 ust. 1 ustawy zasiłkowej. W myśl pierwszego z wymienionych przepisów zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby. Drugi z kolei stanowi, że ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia.

Wskazane normy odnoszą się jednak do zupełnie innych stanów faktycznych. W wyroku z 13 czerwca 2013 r. (I UK 19/13, LEX nr 1413492) Sąd Najwyższy wyjaśnił, że z porównania treści art. 13 i art. 17 ustawy zasiłkowej wynika wyraźnie, iż każdy z nich odnosi się do innego kręgu osób. Nadto regulują one zasadniczo inne stany faktyczne, gdyż pierwszy z nich dotyczy okoliczności powodujących brak prawa do zasiłku chorobowego w okresie po ustaniu tytułu ubezpieczenia (prawo to w ogóle nie powstaje), drugi zaś utratę tego prawa (już po jego powstaniu). Dodać wypada, że użycie w art. 17 ustawy zasiłkowej pojęcia „ubezpieczony” dla określenia adresata normy prawnej zawartej w tym przepisie przemawia za przyjęciem poglądu, iż przepis ten odnosi się do zasiłku chorobowego wypłacanego w czasie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, a nie po jego ustaniu, skoro „ubezpieczonymi”, w myśl art. 1 ust. 1 ustawy, są osoby objęte ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Z całą pewnością można zatem uznać, że art. 13 i art. 17 ustawy zasiłkowej zawierają odrębne i różniące się zasadniczo regulacje stanowiące odstępstwo (po spełnieniu warunków w nich przewidzianych) od ogólnych zasad określających przesłanki prawa do zasiłku chorobowego wymienionych w art. 4, art. 6 i art. 7 ustawy, przy czym prawa do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego dotyczy wyłącznie art. 13.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela te zapatrywania. Przyjąć w związku z tym należy, że adekwatną z punktu widzenia ustalonego stanu faktycznego normą była norma wynikająca z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej. W przedmiotowej sprawie chodzi bowiem o prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, a nie w czasie jego trwania.

Należy podkreślić, że art. 13 ustawy zasiłkowej nie ma charakteru sankcyjnego. Nie stanowi on o pozbawieniu prawa do zasiłku chorobowego za cały okres zwolnienia od pracy (co zostało przewidziane w art. 17). Zasiłek chorobowy po ustaniu określonego tytułu ubezpieczenia chorobowego nie przysługuje tylko za te okresy orzeczonej niezdolności do pracy, w których została podjęta lub jest faktycznie kontynuowana działalność zarobkowa stanowiąca kolejny lub nowy tytuł podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, co nie dotyczy innych okresów zasiłkowych, w których taka działalność nie była wykonywana (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 października 2018 r., III UZP 5/18, Legalis nr 1829341). Ten punkt widzenia potwierdza spostrzeżenie, iż art. 13 ustawy zasiłkowej nie stanowi, iż w razie ziszczenia się wskazanych tam okoliczności osoba zainteresowana zostaje pozbawiona prawa do zasiłku za „cały okres niezdolności do pracy”, względnie za „cały okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2018 r., III UZP 7/18, Legalis nr 1847279).

W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu, nie można mówić o kontynuowaniu działalności, a tym bardziej działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ustawy zasiłkowej. W ustalonym stanie faktycznym ubezpieczona w okresie od 31 grudnia 2020 r. do 19 stycznia 2021 r. nie wykonywała żadnej pracy zarobkowej, za ten czas nie uzyskała też żadnego przychodu.

Z utrwalonego orzecznictwa sądowego wynika, że zasiłek chorobowy po ustaniu określonego tytułu ubezpieczenia chorobowego nie przysługuje tylko za te okresy orzeczonej niezdolności do pracy, w których została podjęta lub jest faktycznie kontynuowana działalność zarobkowa stanowiąca kolejny lub nowy tytuł podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, co nie dotyczy innych okresów zasiłkowych, w których już taka działalność nie była wykonywana. Oznacza to, że ubezpieczona nie powinna być pozbawiona świadczeń chorobowych za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego w postaci umowy z Centrum (...) sp. z o.o. w Ł., tj. za okres orzeczonej niezdolności do pracy, w którym jako osoba uprawniona do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia nie uzyskiwał żadnych dochodów (por. wyroki Sądu Najwyższego z: z 25 lutego 2008 r., I UK 249/07, OSNP 2009/11-12/152, z dnia 4 czerwca 2012 r., I UK 13/12, LEX nr 1218583, z dnia 9 stycznia 2012 r., I UK 212/11, OSNP 2012/23-24/294, z dnia 4 października 2018 r., III UZP 5/18, LEX nr 2557180 i postanowienie Sądu Najwyższego z 25 października 2018 r., III UZP 7/18, LEX nr 2575525). Po ustaniu stosunku pracy w dniu 30 grudnia 2020 r. ubezpieczona dopiero w dniu 20 stycznia 2021 r. rozpoczęła wykonywanie pracy. Wraz z rozpoczęciem nowej działalności utraciła ona prawo do zasiłku chorobowego.

W konsekwencji, organ rentowy bez podstawy prawnej odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 31 grudnia 2020 r. do 19 stycznia 2021 r. (przy uwzględnieniu treści postanowienia prostującego). Stąd też na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzeczono jak w punkcie I. sentencji wyroku. W punkcie II. oddalono odwołanie w części dotyczącej prawa do zasiłku chorobowego za okres od 20 do 21 stycznia 2021 r. Zasiłek chorobowy przysługuje zatem ubezpieczonej do dnia poprzedzającego dzień rozpoczęcia nowej działalności.

Sędzia Andrzej Kurzych